

ELŐTERJESZTÉS

**Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. március 10-i
képviselő-testületi ülésére**

**Tárgy: Vámoscsalád Községi Önkormányzat 2024-2029. évekre vonatkozó gazdasági
programjának elfogadása**

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (5) bekezdése értelmében: A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott korábbi ciklus gazdasági programja lejárt, ezért a törvényi előírások szerint szükséges az új, legalább egy választási ciklusra szóló gazdasági program elfogadása.

Kérem a tisztelt képviselő-testületet az előterjesztett gazdasági program elfogadására.

Vámoscsalád, 2025. március 4.

Tisztelettel:



Biczó Endre
polgármester

***Vámoscsalád Községi
Önkormányzat
2024-2029. évi
gazdasági programja***

I. BEVEZETÉS A GAZDASÁGI PROGRAM CÉLJA

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1) – (4) bekezdése előírja, hogy

„(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.”

Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a jövő iránt érzett felelőssége tudatában alapvető fontosságúnak tartja a község működésének és fejlesztésének folyamatosságát, ezért a lehetőségek és az igények számbavétele alapján alkotja meg gazdasági programját, mely az elért, meglévő eredmények megőrzésén túl tartós értékek megteremtésére törekszik.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A fejlesztések megvalósítása érdekében takarékos gazdálkodást kívánunk folytatni, ám a források kiaknázása érdekében minden jelentősebb fejlesztés megvalósításához pályázati forrást is igénybe kívánunk venni.

A kötelező feladatok esetében a feladatfinanszírozási rendszerből származó források maximális hasznosítására törekszik önkormányzatunk.

A gazdasági program összeállítása során az alábbi szempontok kerültek figyelembe vételre:

- a képviselő-testület és a polgármester elképzelései
- a lakosság, az önszerveződő közösségek által megfogalmazott elképzelések, igények
- az Önkormányzat jelenlegi illetve várható pénzügyi helyzete

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

E program keret jellegű, az elérendő célokat és a végrehajtásukhoz rendelhető eszközöket veszi számba. A program egy irányvonal, amely a gazdasági, közigazgatási, ágazati jogszabályi változásoknak megfelelően bővíthet, alakulhat. Nem biztos, hogy a programban szereplő feladatok teljes mértékben megvalósításra kerülnek, mint ahogy az sem, hogy nem valósul meg olyan feladat, amely nem szerepel a programban. Az elvégzendő feladatok megvalósítását a jogszabályi környezet, a pénzügyi lehetőségek, illetve a település lakóinak akarata nagyban befolyásolhatja.

A célok megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék és járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

II.

1. Vámoscsalád község gazdasági helyzetét befolyásoló körülmények

1.1. A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A 2025. évi költségvetési törvény alapján három fő terület lesz meghatározó az 1300 milliárdos önkormányzati költségvetési fejezetből 2025. évben:

- az egyik a pedagógus-béremelés folytatása, amely 52,3 milliárd forintos terhet jelent a fejezetnek.
- a polgármesteri illetmény és költség térítés emelése 34,3 milliárd forintba kerül; a 30 ezres lélekszám alatti önkormányzatok esetében a költségvetés jótáll az illetményemelésért, a 30 ezer fölötti településeknek viszont ki kell gazdálkodniuk azt.
- A szolidaritási hozzájárulás tekintetében az önkormányzati támogatás kiegészítése kerül előtérbe, amely az iparűzési adóerő-képességhez igazodik

1.2. Vámoscsalád község gazdasági helyzete és a várható változások

1.2.1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2024. évi zárómérleg alapján 150.994.868.-Ft.

A vagyon összetételének alakulását az alábbi táblázat mutatja:

adatok Ft-ban

	2020.12.31.	2021.12.31	2022.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.
A) Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök (ebből)	134.340.948	137.081.814	132.344.241	135.219.507	129.447.033
I. Immateriális javak					
II. Tárgyi eszközök (ebből)	132.026.948	134.767.814	130.030.241	132.905.507	127.133.033
- Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	128.911.536	124.604.372	121.394.914	126.123.513	121.809.588
- Gépek, berendezések felszerelések, járművek	3.115.412	10.163.442	8.635.327	6.781.994	4.928.658
- beruházások, felújítások					394.787
III. Befektetett pénzügyi eszközök	2.314.000	2.314.000	2.314.000	2.314.000	2.314.000
B) Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök, ebből	2.036.489	2.038.337	2.175.407	2.039.174	2.039.174
I. Készletek					
II. Értékpapírok	2.036.489	2.038.337	2.175.407	2.039.174	2.039.174
C) Pénzeszközök, ebből	11.213.673	21.722.936	11.168.649	7.296.977	12.805.508
I. Lekötött bankbetétek					
II. Pénztárak, csekkek, betétkönyvek	109.735	157.975	179.400	158.050	114.015
III. Forintszámlák	11.103.938	21.564.961	10.989.249	7.138.927	12.691.493
IV. Devizaszámlák					
D)KÖVETELÉSK	4.684.753	3.957.375	4.210.421	5.055.710	4.413.465
E)EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK					
ESZKÖZÖK MINDÖSSZESEN	152.275.863	164.800.462	149.898.778	149.911.368	148.705.180

A vagyon a 2020. évi záró mérleghez viszonyítva 3.570.683.- Ft-os csökkenést mutat.

Az Önkormányzat ingatlanvagyonának szerkezete 2024.12.31-én a következő:

Ft-ban

Vagyonelem megnevezése	
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	53.475.984
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	66.055.120
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	2.278.968

Az egyes vagyonelem kategóriákba tartozó ingatlanok felsorolását az önkormányzat vagyonrendeletének melléklete tartalmazza.

1.2.2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 4 évben az alábbiak jellemezték:

Az Önkormányzatnak a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem kellett igénybe vennie, és nem került sor sem működési, sem fejlesztési hitel felvételére, a pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

1.2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható kiadások

Az Önkormányzat költségvetésének kiadási illetve bevételi főösszege 2020-2024 közötti időszakban az alábbiak szerint alakult:

2020. évben .-Ft.

2021. évben .64.784.781.- Ft.

2022. évben .- Ft

2023. évben .- Ft.

2024. évben Ft.

Kiadások

A költségvetési működési kiadások az elmúlt 4 évben jelentősen nem változtak, növekedést a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok előirányzatánál a kötelező munkabér emelés (minimálbér, garantált bérminimum emelés, kötelező átsorolások) valamint az okozott, hogy a polgármester nem társadalmi megbízatásúként, hanem főállásúként kívánta ellátni a feladatát. A dologi kiadások nagyságát és arányát az infláció növelte, melyet takarékosabb, megfontoltabb gazdálkodással igyekeztünk ellensúlyozni.

A felhalmozási kiadások (beruházások, felújítások) akkor emelkedtek jelentősebb mértékben, mikor pályázati forrás felhasználásával került sor nagyobb értékű

beruházásra.

Az önkormányzat kiemelt költségvetési kiadásainak tendenciája

Az önkormányzat működési kiadásainak tendenciája a költségvetési beszámolók szerint

adatok Ft-ban					
Megnevezés	2020. évi beszámoló	2021. évi beszámoló	2022. évi beszámoló	2023. évi beszámoló	2024. évi beszámoló
K1. Személyi juttatások	12.008.270	11.914.328	18.040.393	18.549.216	18.416.960
K2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2.244.385	1.722.426	2.408.718	2.439.989	2.332.926
K3. Dologi kiadások	10.422.781	13.339.603	23.660.827	16.566.571	15.531.716
K4. Ellátottak pénzbeli juttatásai	773.000	507.000	317.000	1.284.000	1.480.000
K5. Egyéb működési célú kiadások	4.661.490	3.994.050	4.104.298	3.672.150	3.383.760
K6. Beruházások	486.832	10.476.057	839.489		151.212
K7. Felújítások	6.124.351	1.032.915	4.339.657	1.775.885	1.001.263
K8. Egyéb felhalmozási célú kiadások	1.000.000	600.000	1.000.000	200.000	
Költségvetési kiadások összesen	37.721.109	43.586.379	54.710.382	44.487.811	42.297.837
Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése	771.433	737.123	863.562	997.064	1.047.063
Finanszírozási kiadások összesen	771.433	737.123	863.562	997.064	1.047.063
KIADÁSOK MINDÖSSZESEN	38.492.542	44.323.502	55.573.944	45.484.875	43.344.900

Bevételek

2013. évtől az állam az önkormányzatok részére, feladataik ellátásához feladatfinanszírozási rendszer keretében nyújt támogatást.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 117-118 §-ai alapján az Országgyűlés a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladataihoz a feladatot meghatározó jogszabályban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátásához feladatalapú támogatást biztosít vagy ellátásukhoz a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján nyújt támogatást.

Az önkormányzat éves szinten csak a kötelező feladatainak ellátására fordíthatja.

A támogatás mértékének meghatározásakor figyelembe vételre kerül:

- takarékos gazdálkodás
- az önkormányzat jogszabályon alapuló elvárt bevétele
- az önkormányzat tényleges saját bevétele.

A legnagyobb arányt bevételeink között az állami támogatások jelentik annak ellenére, hogy az iparűzési adó bevételünk 2024. évben örvendetesen megnőtt.

Ha ez a tendencia folytatódik, elképzelhető, hogy eljön az az időszak, mikor önkormányzatunknak is szolidaritási hozzájárulást kell fizetnie.

A szolidaritási hozzájárulást a 2017. évi költségvetési törvény vezette be, melyet a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések egy része teljesít a központi költségvetésnek.

A szolidaritási hozzájárulás az esélyegyenlőséget javítja, hiszen annak összege hozzájárul az alacsonyabb jövedelmi helyzetű önkormányzatok finanszírozásának javításához, továbbá más finanszírozási célok teljesítéséhez. Mértéke függvényszerűen növekszik az egy lakosra jutó adóerő-képesség emelkedésével, teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

Jelenleg 25.001.-Ft fölötti egy főre lakosra jutó iparűzési adóerő képesség feletti önkormányzatoknak kell szolidaritási hozzájárulást fizetniük.

A tárgyévi iparűzési adóerő képesség az előző teljes évről benyújtott adóbevallásokban szereplő – a helyi adókról szóló törvény alapján megállapított – adóalap 1,4 %-a. Önkormányzatunknál ez az összeg 2024. június 20-án 7.927.259.- Ft volt.

A fejlesztések megvalósításához egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati forrás bevonására lesz szükség.

A saját bevételek növelése területén azonban szűk a mozgásterünk. A kormányzat a helyi adó bevételek növelésére ösztönzi az önkormányzatokat, de az adó nemeit illetve mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan kell megállapítani.

Nagymértékű bizonytalanságot okoz az ukrajnai háború miatti gazdasági visszaesés illetve a forint árfolyamának gyengülése is.

Az önkormányzat kiemelt költségvetési bevételeinek tendenciája

	adatok Ft-ban				
	2020. évi beszámoló	2021. évi beszámoló	2022. évi beszámoló	2023. évi beszámoló	2024. évi beszámoló
B1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről	21.529.952	33.409.309	32.969.036	28.872.841	31.202.131
B2. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	6.256.021	10.006.838	2.225.839		
B3. Közhatalmi bevételek	7.672.405	7.911.070	6.974.164	10.253.357	14.286.135
B4. Működési bevételek	3.344.287	2.576.177	1.879.431	1.539.832	1.776.512
B5. Felhalmozási bevételek					
B6. Működési célú átvett pénzeszközök	100.000	100.000			
B7. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök					
Költségvetési bevételek összesen	38.899.665	54.053.394	55.573.944	40.665.862	42.264.778
Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	9.541.472	10.685.718	21.279.172	10.750.762	6.978.812
Államháztartáson belüli megelőlegezés	737.123	863.562	997.064	1.047.063	868.438
Finanszírozási bevételek összesen	10.278.595	11.549.280	10.750.762	11.797.825	7.847.250
BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN	49.178.260	65.602.674	66.324.706	52.463.687	55.112.028

Az alábbi táblázat mutatja a 2020-2024 években befolyt adóbevételeket:

adatok forintban

	2020	2021	2022	2023	2024
Gépjárműadó					
Iparüzési adó	7.661.119	7.909.070	6.966.366	10.250.357	14.272.294
Egyéb közhatalmi bevétel	11.286	1.574	7.798	2.832	13.841

III.

Az önkormányzat 2024-2029 időszakban végrehajtandó feladatai

a.)Helyzetelemzés

Az előző önkormányzati ciklust tekintve megállapítható, hogy az önkormányzat működése nem került veszélybe, a stabilitást sikerült megőriznünk.

Az önkormányzat működését biztosító források évről-évre nagyon változó, sokszor előre tervezhetetlen, kiszámíthatatlan módon határozták meg az egyes években a gazdasági lehetőségeket.

Saját erőből csak nagyon kis lépésekkel tudtunk fejlesztéseket végrehajtani.

Folyamatosan próbáltuk a pályázati lehetőségeket kihasználni, több-kevesebb sikerrel,elsősorban a Magyar Falu Program keretében.

b.)Célkitűzések a 2024-2029-es önkormányzati ciklusra

Vámoscsalád Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024-2029 évekre a következő fejlesztési elképzeléseket határozza meg:

„Teljesítsünk együtt Vámoscsaládért !”

Településfejlesztési, karbantartási feladatok

Járdafelújítás folytatása, pályázati forrás bevonásával.

Az önkormányzati tulajdonú Petőfi utca felújításának befejezése.

A település és környezetének szépítése, parkosítása, a meglevő zöldterületek gondozása, védelme, gyarapítása.

Játszótéri eszközök folyamatos karbantartása, bővítése

A falukép javítása érdekében megkezdett beruházások folytatása, pályázati segítséggel.

Ravatalozó felújítása, a temetőben közvilágítás kiépítése, közlekedő utak kialakítása.

Sport, kultúra, rendezvények támogatása

A képviselőtestület fontosnak tartja a civil szervezetek - Polgárőr Egyesület, - valamint egyéb lakossági önszerveződések, továbbá a helyi művészeti - kulturális csoportok

támogatását.

Folyamatosan fejleszteni kell a könyvtári illetve közművelődési szolgáltatásokat.

Törekedni kell a település hagyományainak újra felfedezésére, a hagyományok ápolására, a település értékeinek bemutatására, színvonalas rendezvények szervezésére.

Az éves költségvetésben biztosítani kell az ezek megrendezéséhez illetve a pályázati önerőhöz szükséges pénzeszközöket.

Munkahelyteremtés – az Önkormányzat saját bevételeinek növelése

Minden lehetséges módon támogatni kell a településen a helyi vállalkozók, vagy más vállalkozások által megvalósításra tervezett munkahelyteremtő beruházásokat. A helyi foglalkoztatás javítása mellett arra is törekedni kell, hogy munkaképes korú lakosság telepedjen meg a községben.

Idegenforgalom

A helyi rendezvények színvonalának emeléséve növelni kell a település idegenforgalmát.

Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját. Az idegenforgalmi lehetőségek feltárása, kiaknázása érdekében ki kell kérni a helyi vállalkozók és a helyben lakó külföldiek véleményét, segítségét.

Adópolitika

Törekedni kell arra, hogy a helyi adóbevételek az adófizetésre kötelezettek árbevételeinek emelkedése, illetőleg az adózók számának gyarapodása következtében növekedjenek, nem pedig az adótárgyak számának, illetve az adókulcsok emelése miatt.

IV.

A program megvalósításának eszközrendszere

A programban kitűzött fejlesztési elképzelések megvalósításához forrásokra van szükség.

A fejlesztésekhez szükséges pénz és külső támogatás csak stabil költségvetés mellett biztosítható.

Továbbra is keresni kell tehát azokat a lehetőségeket, amelyek a bevétel növelését, illetve minőségromlás nélküli kiadáscsökkenést eredményeznek illetve még nagyobb jelentősége lesz a pályázati forrásoknak.

Törekedni kell arra, hogy minél több pályázatot nyújtson be az önkormányzat a különböző elképzelések megvalósítása érdekében.

Egyes feladatok hatékonyabb megvalósítása érdekében pedig szorosabban együtt kell működni a szomszédos településekkel valamint a civil szervezetekkel.

Vámoscsalád Község Képviselő-testülete az Önkormányzat 2024-2029. évi időszakra vonatkozó gazdasági programjátszámú határozatával fogadta el.

Vámoscsalád, 2025. március

Biczó Endre
polgármester

